

Innst. 272 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 17 (2009–2010)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Den interparlamentariske Union (IPU) for 2009

Til Stortinget

1. Sammendrag

Stortingets delegasjon til Den interparlamentariske Union (IPU) for valgperioden 2005–2009 besto av følgende representanter:

<i>Medlemmer</i>	<i>Personlige varamedlemmer</i>
Finn Martin Vallersnes (H), leder	Ola T. Lånke (KrF)
Thore A. Nistad (FrP), nestleder	Per Roar Bredvold (FrP)
Espen Johnsen (A)	Ingrid Heggø (A)
Torny Pedersen (A)	Øystein Djupedal (SV)

Stortingets delegasjon til Den interparlamentariske Union (IPU) for valgperioden 2009–2013 består av følgende representanter:

<i>Medlemmer</i>	<i>Varamedlemmer</i>
Ingrid Heggø (A), leder	Hadia Tajik (A)
Øyvind Vaksdal (FrP), nestleder	Mette Hanekamhaug (FrP)
Truls Wickholm (A)	Geir-Ketil Hansen (SV)
Gunnar Gundersen (H)	Anne Tingelstad Wøien (Sp)

IPU ble etablert i 1889 og er den eneste globale parlamentarikerforsamlingen med medlemmer fra

151 land. Forsamlingen arbeider for å fremme fred og samarbeid, og støtte utviklingen av representativt demokrati i alle verdensdeler. Dette skjer gjennom erfaringsutveksling og informasjonsspredning mellom parlamentene, og ved å sikre parlamentarisk engasjement i viktige internasjonale spørsmål. I IPU er det etablert tre faste komiteer for henholdsvis fred og internasjonal sikkerhet, bærekraftig utvikling, finansiering og handel, og for menneskerettigheter og demokrati. I tillegg finnes det tematiske komiteer, bl.a. en komité for FN-spørsmål.

1.1 Hovedspørsmål

Med finanskrisen og klimaendringer som bakteppe engasjerte IPU's møter parlamentarikere i aktuelle og viktige debatter i 2009. Engasjementet reflekterte det store mangfoldet i IPU's medlemsmasse og innfallsvinklene til de ulike spørsmålene på organisasjonens agenda var mange. Årets hovedsesjon fant sted i Etiopia, som hører til gruppen av minst utviklede land (MUL). Dette bidro til å sette et spesielt fokus på fattige lands problemer og utfordringer. Samarbeidet med FN ble også i 2009 tillagt stor vekt.

1.2 Vårsesjonen, 120. konferanse i Addis Abeba

Stortinget deltok med fem delegasjonsmedlemmer på konferansen, som fant sted i perioden 6.–10. april. Under vårsesjonene foregår de viktigste debatene dels under generaldebatten i plenum, og dels i de tre faste komiteene. I tillegg kommer debatt av et has-tema knyttet til et særlig aktuelt internasjonalt spørsmål.

Temaet for hoveddebatten var «parlamentenes rolle i å bygge fred, demokrati og utvikling i krisetider». En rekke utviklingsland pekte på behovet for fortsatt satsing på utdanning, helse og infrastruktur og redegjorde for nasjonale løft og tiltak for å redu-

sere fattigdom. Samtidig ble det gjort klart at ressursene til å motarbeide kriser er begrenset, og at kapasiteten for håndtering av økonomiske problemer ikke er den samme som i industrialiserte land. I flere av innleggene ble det derfor appellert til den utviklede del av verden om at hjelp og støtte ikke må opphøre.

Mange delegasjoner viste til problemene som finanskrisen forårsaker i egne land i form av lavere vekst og høyere arbeidsledighet, og det ble tatt til orde for bedre reguleringer av finansmarkedene og tettere internasjonalt samarbeid for å unngå slike kriser i framtiden. I en rekke av innleggene ble det slått fast at utviklingslandene er spesielt sårbare og at internasjonale tiltak, f.eks. de som er bebudet av G20-landene, spesielt må rette seg mot disse.

Den norske delegasjonens innlegg ble holdt av Ola T. Lånke. I innlegget ble det tatt til orde for at industrilandenes støtte til utviklingslandene ikke må reduseres og oppfordret til tiltak mot illegale kapitalstrømmer.

Forsamlingen vedtok hovedresolusjoner om følgende temaer: kjernefysisk ikke-spredning og nedrustning, og ikrafttreddelsen av Prøvestansavtalen: parlamentenes rolle (1. komité), klimaendringer, bærekraftige utviklingsmodeller og fornybar energi (2. komité), og ytringsfrihet og rett til informasjon (3. komité).

I 2. komité deltok Ola T. Lånke i redaksjonskomiteen som ble opprettet for å utarbeide den endelige resolusjonsteksten. Diskusjonene fulgte i relativt stor grad de linjer man kjenner fra de internasjonale klimaforhandlingene. Representantene fra land i sør var lite interessert i å snakke om forpliktende utslippsreduksjoner for sine egne land. Samtidig var det stor grad av enighet rundt grunnleggende problemstillinger som den industrialiserte verdens historiske ansvar for klimaendringene, og at dette også må innebære de største forpliktelsene til å kutte utslipp. Sett med norske øyne ble den endelige teksten kvalitativt bedre enn utgangspunktet. Dette gjaldt bl.a. formuleringene om karbonfangst og -lagring.

Under et møte i rådet uttrykte representanter for De palestinske selvstyremyndighetene misnøye med at Den palestinske lovgivende forsamling (PLC) hadde fått medlemskap i IPU året før, og ikke Det palestinske nasjonale råd (PNC).

For første gang på mange år var det deltakelse fra den amerikanske kongressen, noe som ble godt tatt imot av det store flertallet av delegater. Gruppen fra Kongressen hadde status som observatører og hadde som en av sine oppgaver å vurdere om USA skal gjeninntre som fullt medlem.

Komiteen for parlamentarikerers menneskerettigheter fremla som vanlig sin rapport i plenum. Rapporten går i detalj gjennom situasjonen for parlamen-

tarikere i en rekke land og forsamlingen vedtar resolusjoner om hvert enkelt tilfelle.

1.3 Høstsesjonen, 121. konferanse i Genève

Sesjonen fant sted i Genève 19.–21. oktober. Fra Stortinget deltok kun én representant, da delegasjonen for perioden 2009–2013 ennå ikke hadde blitt konstituert.

Høstmøtet i Genève har etter hvert fått i stadig større grad en viktig administrativ funksjon i tillegg til debatten om politiske spørsmål. Av særlig interesse på det førstnevnte felt var budsjettet og spørsmålet om gjenvalg av sittende generalsekretær Anders Johnsson. IPU's budsjett og arbeidsprogram for 2010 ble vedtatt. Totalt er budsjettet på ca. 100 mill. kroner (19 mill. CHF). Det ble fremmet noe kritikk mot sekretariatet for lite detaljert informasjon om forventede inntekter og utgifter. Det bemerkes at bidragene til IPU i hovedsak er lagt opp etter samme lest som FNs bidragsskala. Norges bidrag utgjør om lag 1 pst. av IPU's samlede budsjett.

Anders Johnsson ble gjenvalgt for en ny fireårsperiode. Den svenske parlamentarikeren Krister Örnfjäder ble valgt som 12+ medlem i Eksekutivkomiteen. Tradisjonelt er dette et «nordisk» sete og hans kandidatur ble støttet av alle de nordiske land. I tillegg ble en sveitsisk kandidat valgt som 12+ gruppens representant.

Sentralt når det gjelder politiske spørsmål var paneldebattene om de tre temaene som skal behandles under hovedmøtet i Bangkok i april 2010; bekjempelse av internasjonal kriminalitet, utviklingssamarbeid og ungdoms deltagelse i demokratiske prosesser. Som vanlig vedtok møtet én hasteresolusjon om et aktuelt tema. Ulike forslag ble diskutert, bl.a. ett fremlagt av Oman på vegne av den arabiske gruppe om situasjonen i de okkuperte palestinske områder. Uganda og Australia presenterte et felles tema med fokus på matvaresikkerhet i et klimaperspektiv, som ble vedtatt etter avstemming. Resolusjonen tok for seg en lang rekke temaer med særlig fokus på problemstillinger knyttet til klimaendringer, miljø og forventninger knyttet til COP15. Utviklingslandenes utfordringer ble særlig vektlagt i debatten.

1.4 Andre møter

I tillegg til de to faste sesjonene arrangerer IPU og FN parlamentarikerkonferanser i tilknytning til viktige internasjonale møter på regjeringsnivå. Medlemmer av delegasjonen deltok på møter i forbindelse med FNs kvinnekommisjon i mars og under Klimatoppmøtet, COP15, i København i desember. Delegasjonslederen deltok i november under den årlige parlamentariske høringen i FN i tilknytning til FNs Generalforsamling. Tema for høringen var

finanskrisen og parlamentenes rolle i å svare på utfordringene knyttet til denne.

2. Komiteens merknader og tilråding

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Laila Gustavsen, Eva Kristin Hansen, Svein Roald Hansen, Sverre Myrli, Tore Nordtun og Helga Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Morten Høglund, Siv Jensen, Peter N. Myhre og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Ivar

Kristiansen og lederen Ine M. Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, har ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 17 (2009–2010) – årsrapport fra Stortingets delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU) for 2009 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 26. mai 2010

Ine M. Eriksen Søreide

leder

Tore Nordtun

ordfører

